

Häme

14.9.2011

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Kuusakoski Oy
PL 9, Hyttipojankuja 2
02781 Espoo

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Kuusakoski Oy on toimittanut 26.5.2011 Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskukseen) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiohjelman (YVA-ohjelman), joka koskee kierrätyslaitoksen perustamista Lahden Vipusenkadun teollisuusalueelle. YVA-ohjelman on laatinut hankkeesta vastaavan toimeksiannosta Insinööritoimisto Ecobio Oy. Hämeen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena ja antaa YVA-ohjelmasta yhteysviranomaisen lausunnon. Näiden tahojen yhteystiedot ovat seuraavat:

Kuusakoski Oy, PL 9, Hyttipojankuja 2, 02781 Espoo

Insinööritoimisto Ecobio Oy, Runeberginkatu 4 c B 21, 00100 Helsinki

Hämeen ELY-keskus, Kirkkokatu 12, PL 29, 15141 Lahti

Hanketiedot

Ekopark Lahti -kierrätyslaitoksessa on tarkoitus vastaanottaa ja käsitellä purku- ja rakennusjätettä sekä kaupan ja teollisuuden energia- ja pakkausjätteitä. Jätteitä käsitellään vain laitoksen sisätiloissa. Pääprosessivaiheet ovat murskaus, magneettierotus, seulonta, ilmaluokitus, upotuskellutus, käsinlajittelu ja jäännösmetallien talteenotto. Tuotteena syntyy kierrätyspolttoainetta, mineraaliaineksia, puuta, muovia, paperia, pahvia ja metalleja. Jätteestä voidaan erottaa myös muita kierrätettäviä jakeita. Kierrätyspolttoainetta on tarkoitus hyödyntää mm. kierrätyslaitoksen viereen rakenteilla olevan Lahti Energia Oy:n Kymijärven voimalaitoksella. Käsiteltävän materiaalin määrä tulee olemaan vuositasolla enimmillään 350 000 tonnia. Hankkeella on seuraavat vaihtoehdot:

* VE 0: Ekopark Lahti -kierrätyslaitoksen toimintaa ei aloiteta

* VE 1: Toiminta aloitetaan suunnitellun mukaisesti

Suoritemaksu (hankkeesta vastaavalle)

4 800 €

YVA-menettely

YVA-menettelyä on tässä hankkeessa sovellettava YVA-asetuksen hankeluettelon 6 §:n 11b) -kohdan perusteella: muiden jätteiden kuin ongelmajätteiden fysikaalis-kemialliset käsittelylaitokset, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa.

YVA-menettely alkoi, kun Kuusakoski Oy toimitti YVA-ohjelman yhteysviranomaisena toimivalle Hämeen ELY-keskukselle. YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on ja mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä. ELY-keskus kuulutti YVA-ohjelman nähtävillä olosta ja toimitti sen nähtävillä. Kaikki, joiden oloihin tai etuihin hanke voi vaikuttaa, samoin kuin ne yhteisöt ja säätiöt, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea, voivat ilmaista mielipiteensä arviointiohjelmasta. ELY-keskus pyysi myös arviointiohjelmasta lausunnot.

Saatuun mielipiteet ja lausunnot YVA-ohjelmasta ELY-keskus antaa siitä yhteysviranomaisen lausunnon hankkeesta vastaavalle. Hankkeesta vastaava tekee tarvittavat ympäristöselvitykset YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti ja kokoaa tiedot arviointiselostukseksi. Tässä hankkeessa sen on arvioitu valmistuvan vuoden 2011 syksyllä. YVA-selostuksesta pyydetään lausunnot ja mielipiteet ja pidetään yleisötilaisuus vastaavalla tavalla kuin YVA-ohjelmasta. ELY-keskus antaa lopuksi yhteysviranomaisen lausunnon arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä.

Hankkeen edellyttämät luvat

Viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. Tämä koskee paitsi ympäristölupaa myös muita hankkeen toteuttamisen edellyttämiä lupia. Hanketta koskevasta lupapäätöksestä tai muusta päätöksestä on käytävä ilmi, kuinka arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto on otettu huomioon.

Eri menettelyiden yhteensovittaminen

Käynnissä ei ole ollut hankealuetta koskevia kaavoitusmenettelyitä, joiden kanssa YVA-menettelyä olisi ollut tarpeen sovittaa yhteen.

Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

Arviointiohjelman nähtävillä olosta kuulutettiin Etelä-Suomen Sanomissa 4.6.2011. Kuulutus ja YVA-ohjelma olivat nähtävillä 6.6.-20.8.2011 Lahden kaupungin julkisten ilmoitusten ilmoitustaululla. YVA-ohjelma oli nähtävillä myös Lahden kaupunginkirjastossa ja Kuusakoski Oy:n Lahden palvelupisteessä sekä sähköisesti ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/hame/yva > Vireillä olevat YVA-hankkeet. Kuulutus oli sähköisesti ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa

www.ely-keskus.fi/hame > Ajankohtaista > Kuulutukset. Hanketta ja arviointiohjelmaa esiteltiin yleisötilaisuudessa 14.6.2011.

Arviointiohjelmasta pyydettiin lausunnot Lahden kaupunginhallitukselta, Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueelta, Päijät-Hämeen liitolta, Etelä-Suomen aluehallintoviraston Ympäristöterveydeltä, Lahden kaupungin teknisen ja ympäristötoimialan maankäyttöä ja Lahden seudun ympäristöpalveluilta.

Yhteenveto annetuista lausunnoista ja mielipiteistä

Lahden kaupungin teknisen ja ympäristötoimialan maankäyttö toteaa lausunnossaan seuraavaa: Vastaanotettavan ja käsiteltävän materiaalin määräksi ohjelmassa arvioitu 350 000 tonnia vuodessa. Oletamus pitäisi tarkistaa perusteellisesti. Vastaavia kierrätyslaitoksia on tois- taiseksi vain muutama, mutta markkinat ovat voimakkaasti kasvussa; monta laitosta on suunnittelu- ja lupavaiheessa. Tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa jätteistä tullaan kilpailemaan. Laitoksen sijainti Lahti Energia Oy:n Kymijärven voimalaitoksen vieressä on erittäin hyvä. Arviointioh- jelmassa esitetään myös oletamus, että hanke voidaan ottaa käyttöön heti ympäristölupamenettelyn jälkeen, eikä asemakaavan muutosta tar- vita. Kuitenkin MRL:n mukaan jätteenkäsittelytoimintaa ei voi osoittaa teollisuus- ja varastorakennusten alueelle. Hanke tarvitsee asemakaa- van muutoksen tai vähintään poikkeamisluvan käyttötarkoituksesta ja li- säksi myös rakennusluvan, koska kyseessä on rakennuksen käyttotar- koituksen muutos (ent. muovitehdastilat). Arviointiohjelmassa ei ole esi- tetty, miten varmistetaan, että hulevedet ovat kaikissa olosuhteissa ja ti- lanteissa puhtaita eivätkä vaikuta kielteisesti veden laatuun. Käsiteltä- väksi tuotava rakennus- ja energiajäte toimitetaan pääasiassa rekoilla. Koska rautatien raiteet sijaitsevat tontin vieressä, tulisi tutkia myös mui- ta kuljetusmuotoja. Sen lisäksi tulee esittää kuvassa, miten jäte kulkee kierrätyslaitokselta suoraan Kymijärven voimalaitokseen. Kohdassa ”Ar- vioitavat ympäristövaikutukset ja käytettävät menetelmät” on esitetty vaikutusalueen raja- ja hankkeen vaikutukset. Kohdasta puuttuu ko- konaan laitoksen rakennusvaiheen (rakentaminen, kalliolouhinta ja murskaus) vaikutukset. Hankkeen vaikutusalue on esitetty hyvin sup- peana. Alueen koillisrajaksi on esitetty Holman-Kymijärven maantietä. Kuitenkin Holman-Kymijärven maantien koillispuolelle on kaavoitettu te- ollisuus- ja toimitilakortteleita ja Kytölän asuinalueen asemakaavassa esitettyjä omakotitontteja on noin 500 metrin päässä. Vaikutusalueen raja- jaus tulee tarkistaa vaikutusten mukaan, esim. vaikutuksia ihmisiin, maisemaan ja liikenteeseen. Ohjelmassa esitetään lisäksi virheellinen arvio, että kierrätyspolttoaineen varastointiin ja punnitukseen tarvittavia siiloja voidaan sijoittaa ilman rakennuslupaa. Virheellinen on myös kah- dessa eri kohdassa esitetty oletus, jonka mukaan kalliolouhinta tontilla ei vaadi maisemalupaa. Koska toiminta sijaitsee Holman-Kymijärven maantien lähellä, toiminnan vaikutukset maisemaan ja kaupunkikuvaan tulee arvioida. Kohdassa ”Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohja- vesiin” ei ole mainittu pintavesien (Joutjoki ja Vesijärvi) vedenlaadun ar-

viointia. Kuitenkin hieman myöhemmin esitetään, että piha-alueen hulevedet ohjataan laskuojaan, siis Joutjokeen ja sen kautta Vesijärveen. Kohdassa ”Ympäristöriskit ja poikkeustilanteet” puuttuu maininta siitä, että onnettomuustilanteessa voisi olla vaikutuksia maaperään. Kuitenkin sivulla 33 on maininta, että onnettomuustilanteissa vaikutukset maaperään voivat olla mahdollisia.

Lahden seudun ympäristöpalvelut katsoo, että olemassa olevien laitosten lisäksi Suomessa on paljon suunnitteilla ja eri lupavaiheissa olevia jätteitä käsitteleviä laitoksia, joiden välillä tullaan käymään kilpailua jätteistä. Käsittelymäärän kasvaminen kuvatulaiseksi vaatii ympäristövaikutusten arvioinnissa epävarmuustekijöiden vertailua. Tämä epävarmuus voi vaikuttaa oleellisesti hankkeen toteutumiseen. Koska hanke näyttää kiinteästi liittyvän KYVO2 voimalaitoksen toimintaan, täytyy kaikki arviointiin liittyvien vaikutusten tutkiminen suorittaa myös yhteisvaikutuksina KYVO2:n kanssa. Hanke on tarkoitus toteuttaa olemassa olevaan teollisuuskäyttöön Norokatu 5:een ja kierrätystoiminta on tarkoitus olla pääosin sisätiloissa. Tontti on asemakaavassa määritelty teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi tunnuksella T. Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) nojalla on annettu maaliskuussa 2000 ympäristöministeriön asetus maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa kaavoissa käytettävistä merkinnöistä. Ko. asetuksessa on edellytetty, että jätteenkäsittelytoimintojen alueet osoitetaan asemakaavassa merkinnällä EJ. Suunnitelman mukaan tuotteita tullaan mahdollisesti varastoimaan väliaikaisesti myös piha-alueella. Kierrätyslaitoksen sijoittaminen arviointiohjelman mukaisesti ei vastaa nykyisiltä merkinnältään kaavamääräyksiä ja ulkovarastoinnin osalta, joten hanke voi vaatia kaavamuutoksen käsittelyn. Arviointiohjelmassa sanotaan myös, että louhintajärjestelmien rakentaminen voivat tarvita lupakäsittelyä. Kyseiset toiminnot ovat luvanvaraisia ja ne käsitellään rakennuslain mukaisesti. Suunniteltu alue ei sijaitse pohjavesialueella. Laitoksen normaalitoiminnalla ei nähdä olevan suoria vaikutuksia vedenlaatuun. Arviointiohjelman mukaan osalta piha-alueella sade- ja sulamis- ja valumavedet kootaan keräyskaivojen avulla ja johdetaan hiekanerotuskaivon sekä öljynerotuskaivon kautta oheiseen laskuojaan. Laskuojana todennäköisesti tarkoitetaan Joutjokea, josta on yhteys Vesijärveen. Ainakin onnettomuus- ja tulipalotilanteiden vaikutukset vesistöön on otettava mukaan tarkasteluun. Hankkeen merkittävimpiä vaikutuksina on mainittu hankkeen vaikutukset liikenteeseen ja liikenteen aiheuttamat melu- ym. päästöjen vaikutukset. Jättemateriaalit ja tuotteet on tarkoitus kuljettaa kuorma-autoilla alueelle ja alueelta pois. Muita vaihtoehtoisia kuljetusmuotoja, kuten raideliikenteen käyttöä, ei ole tarkasteltu ollenkaan. Raideliikenteen käyttömahdollisuudet ja sen vaikutukset päästöihin tulisi ottaa arviointiohjelmassa huomioon. Hanke voi aiheuttaa painetta liikenteen lisääntymiselle asuntokaduilla etenkin kaupunkikeskustasta ja etelästä tulevien kuljetusten osalta. Arviointiohjelmassa tulee miettiä, miten lisääntyvä liikennöinti asuntokatuja kautta voidaan estää. Laitoksen toiminnan aloittamisella ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia.

tuksia maisemaan ja niitä ei ohjelman mukaan tulla tarkastelemaan. Hankkeessa on kuitenkin tarkoitus louhia kalliota, rakentaa piha-alueelle varastosiiloja ja toteuttaa myös ulko-varastointia. Maisemavaikutusten tarkastelu on tarpeen ja siinä tulee huomioida, että kiinteistö sijaitsee aivan Kymijärvi-Holma valtatievarressa ja vaikuttaa maisemakuvaan merkittävästi. Vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen sekä eläin- ja kasvilajistoon ei ole tarkoitus arvioida, on hyvä kuitenkin arvioida, aiheutuuko vaikutuksia laitosalueen itä- ja pohjoispuolen virkistysalueiden eliöstöön ja kasvustoon. Vaikutuksia hiljaisten alueiden vähentymiseen ei ole mainittu. Meluvaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon, että laitosalueen itä- ja pohjoispuolella on virkistysalueita, joissa ei saisi ylittää virkistysalueille annettuja melutasonormeja. Kohdassa *vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen* on todettu, että lähimmät asuinrakennukset ovat noin 500 metrin päässä. Vaikutuksissa tulee tarkastella myös rakentamisen aikaisia vaikutuksia, joita voi muodostua mm. louhinnasta, siilojen rakentamisesta ja mahdollisesta louheen murskauksesta. Tontilla ei tulisi sallia louheen murskausta. Arvioinnissa tulee myös tarkastella mahdollisia tulevia ja suunnitteilla olevia asuinalueita. Vaikutusaluerajaus on tältä osin tehty liian suppeaksi. Vaikutusaluerajauksesta tulee laajentaa ulottumaan Kymijärvi-Holma tien itä- ja pohjoispuolelle. Lisääntyvän liikenteen vaikutuksista eniten häiritsevyyttä aiheuttaa todennäköisesti melu. Vaikutusten arvioinnissa on tarkoitus hyödyntää liikenne-ennusteita ja alueelle toteutettuja melumallinnuksia. Meluvaikutusten arvioinnissa tulee teettää myös Ekoparkin toiminnan ja KYO2-toiminnan kattava melumallinnus. Toiminnan meluvaikutuksissa on mainittu rekkojen ja koneiden käyntiäänet piha-alueilla. Käyntiäänien lisäksi on huomioitava myös erilaiset mm. peruutuksissa ja lastauksissa käytettävät varoitusäänet. Näillä on etenkin merkitystä, jos toimintaa tehdään useassa vuorossa mm. iltä- ja yöaikaan. Kuvassa 8 ja 9 on kuvattu tontille liikennöinti. Voimalaitokselle menevä liikenne on suunniteltu erittäin hankalasti käyttäen liikenneympyrän kautta edestakaisin Kytölänselkettä. Liikennejärjestelyissä on syytä tutkia muita joustavampia vaihtoehtoja. Sivulla 13 on kuvattu toiminnasta muodostuvia jätteitä. Toiminnan kokonaisjättemäärä ei ole arvioitu ollenkaan eikä kerrottu arviota, mikä osuus vastaanotetusta ja käsitellystä jätteestä päätyy jätteeksi, jota ei voi hyödyntää. Ohjelmassa tulee arvioida jättemäärät ja niiden vaikutukset.

Päijät-Hämeen liiton lausunnon mukaan Kuusakoski Oy:n suunnitteleman Ekopark Lahti -kierrätyslaitoksen toiminta on Päijät-Hämeen liiton maakunnalle asettamien tavoitteiden mukaista. Laitoksen YVA-ohjelmassa on luvattu arvioida ympäristövaikutuksia riittävän kattavasti. YVA-ohjelmassa voisi kuitenkin tarkentaa laitoksen logistiikkajärjestelyjä. Ohjelmasta ei käy ilmi, miten kierrätyspolttoainetta kuljetetaan kierrätyslaitokselta KYVO2-voimalaitokselle eikä sitä, olisiko tässä rekkakuljetuksille vaihtoehtoja, esimerkiksi alueella olemassa olevan rautatieraitteen hyödyntämismahdollisuus. Ekopark Lahti -kierrätyslaitos on suunniteltu voimassa olevassa maakuntakaavassa merkitylle työpaikka-

alueelle, jonka suunnittelumääräyksessä todetaan, että erityistä huomiota tulee kiinnittää alueen liikenteen toimivuuteen ja toteuttamisjärjestykseen. Lisäksi määräyksessä todetaan, että teollisuus alueella tulee olla ympäristöystävällistä teollisuutta, joka ei vaadi laajoja varastoalueita. Suunniteltu kierrätyslaitos ei ole ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, mikäli pihalla varastoitavien jakeiden määrä pysyy kohtuullisena.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue esittää lausuntonaan seuraavaa: Ohjelman mukaisesta kallion louhinnasta ei ole esitetty tietoja, kuinka kauan se tulisi kestämään ja mihin aikaan tapahtumaan. Tämän työvaiheen vaikutusten arviointia ei myöskään käsitellä lainkaan. Piha-alueen kallioperän louhinnan aikaiset melu-, pöly- ja värinävaikutukset tulee myös selvittää ja arvioida niiden vaikutukset lähimmissä häiriintyvissä kohteissa (koulu, asutus). Ohjelmassa ei ole mainintaa siitä, miten toiminta rajoittuu; onko se esimerkiksi vuorokauden ympäri ja viikon jokaisena päivänä tapahtuvaa. Nämä seikat tulee täsmentää ja ottaa huomioon toiminnan meluvaikutuksia arvioitaessa. Meluhaittaa tulee arvioida laskennallisten keskiäänitasojen lisäksi myös maksimimelutapahtumina lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Lisäksi meluhaitan ajallista vaihtelua tulisi arvioida, jotta meluhaitasta saadaan luotettava kuva. On tärkeää, että hankkeen sekä muiden alueella jo toimivien yritysten ympäristövaikutuksia aiheuttavien toimintojen yhteisvaikutukset ihmisten terveyteen ja viihtyvyyteen arvioidaan. Yhteisvaikutusten arviointi tulee ottaa huomioon kaikissa arvioitavissa seikoissa. Arviointiselostuksessa on lisäksi syytä käsitellä varautumista myös terveyshaittoja mahdollisesti aiheuttaviin häiriötilanteisiin.

Metsäpellon omakotiyhdistys ry. kannattaa periaatteessa kestävän kehityksen nimissä kierrätysmateriaalin uusiokäyttöä. Omakotiyhdistys esittää kuitenkin, että hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon seuraavat lähinnä liikennettä koskevat seikat: Liikenteen arvioinnissa keskitytään vain raskaaseen rekkaliikenteeseen, eikä huomioida muun liikenteen lisääntymistä. On huolehdittava siitä, että liikenne tapahtuu vain suunniteltua reittiä Holma-Kymijärven maantie - Kytölänskatu - Voimakatu - Norokatu. Liikenteen osalta ympäristövaikutusten arviointi pitää laajentaa koskemaan myös mahdollisia muita ajoreittejä, jotka kulkevat omakotialueen läpi kuten esimerkiksi Heinlammintietä, jossa jo nykyisetkin liikennemäärät aiheuttavat huomattavia melu ja värinähaittoja. Arvioinnissa on ilmeisesti huolehdittu, että laitos ei tuota kohtuutonta melua tai muuta saastetta ympäristön asuinalueille.

Joutjoen omakotiyhdistys ry:n alueella on noin 300 omakotitaloutta, joista osa sijaitsee alle 500 metrin etäisyydellä ja suurin osa alle kilometrin etäisyydellä suunnitteilla olevasta Ekopark Lahti -kierrätyslaitoksesta. Useat yhdistyksen jäsenet ovat ilmaisseet huolestuneisuutensa tulevan laitoksen vaikutuksista alueen asumisturvallisuuteen ja -mukavuuteen. Erityisesti huomio on kohdistunut Joutjoentien, Yhdyskadun ja Kahvakadun varrella olevien asuintalojen olosuhteisiin. Huolestumista

ovat aiheuttaneet raskaasta ajoneuvoliikenteestä syntyvät päästöt ja laitoksessa tapahtuvasta murskaustoiminnasta syntyvä melu. Yhdistys on kokouksessaan 4.7.2011 päättänyt, että hanketta vastustetaan ehdottomasti ja vaihtoehdoksi suositellaan 0-vaihtoehtoa, eli kierrätyslaitoksen toimintaa ei tulisi aloittaa, mikäli a) raskaan ajoneuvoliikenteen melu-, pakokaasu- ja hiukkaspäästöjen arviointia ei uloteta Joutjoentien, Yhdyskadun ja Kahvakadun asuinalueille enintään 500 metrin etäisyydelle suunnitellusta laitoksesta sekä Yhdyskadun varrella oleviin harrastetiloihin ja b) mikäli matalataajuisen, murskaustoiminnasta mahdollisesti aiheutuvan melun johtumista savi- ja kallioperäisessä maastossa asuintalojen rakenteisiin ja niistä huonetiloihin ei arvioida tai sen vaimentamisesta toimiteta suunnitelmia puheenjohtajalle hallituksen arvioitaviksi.

Asunto-osakeyhtiö Metsäpellon paritalot sijaitsevat Lahdessa Heinlammintien varrella. Yhtiöön kuuluu yhteensä 21 paritaloa tien parillisten talojen puolella. Talot on rakennettu vuosina 1945-47, ja ne on rakennettu sen tavan mukaisesti puurunkoiseksi ja puuverhoilulla. Kyseessä olevat vanhat talot on Lahden kaupunginmuseon mukaan luokiteltu arvokkaaksi kokonaisuudeksi, ja taloille on määriteltä tarkat rakennustapaohjeet korjauksen ja kunnostuksen yhteydessä. Mm. piha-aidat, talojen väri ja lisärakentaminen (esim. äänieristys) on tarkasti säännelty, ja asukkailta odotetaan ohjeistuksen noudattamista. Heinlammintien liikenne on kasvanut vuosien mittaan paljon, johtuen teollisuuden ja koulujen sijainnista sekä kasvaneesta läpiliikenteestä Holman ohitien kautta Karistoon ja Helsingintielle. Holmaan tehty tasoristeys ja liikenteen ohjaaminen Vipusenkadulle suoraan Holman maantien kautta eivät ole vähentäneet liikennettä mainittavasti. Nykypäivänä navigaattorit ohjaavat liikenteen Vipusenkadun teollisuusalueelle Heinlammintien kautta, joten huolenamme on liikenteen raju kasvu entisestään. Tien vesiputkistojen korjauksen yhteydessä tietä on kavennettu ja näin yritetty vähentää varsinkin raskasta läpiajoliikennettä. Nopeutta on rajoitettu 40 km/h, mutta rajoituksella ei ole satu liikennettä rauhoitettua omakotitaloalueen mukaiseksi. Tämänhetkinen liikenne aiheuttaa taloille valtavaa rasitetta, joka näkyy ja kuuluu talojen rakenteissa. Tien vartta pitkin kulkevat myös koululaiset yhteen Lahden suurimmista kouluista, eli Kivimaan kouluun myös Hörölän ja Kytölän alueilta. Tietojen mukaan käsiteltävä jäte tullaan toimittamaan paikalle pääosin rekoilla. Rekka-autoliikenne aiheuttaa liikenteen hiukkas- ja melupäästöjä, ja vastaanotettavan ja käsiteltävän materiaalin määrä on tällä hetkellä arvioitu olevan enimmillään 350 000 tonnia vuodessa. Tämä tarkoittaa siis jatkuvaa liikenteen kasvua, jonka ympäristövaikutukset (mm. melu tulee ottaa tarkasti huomioon). Jopa arvioitu 30 rekan päivittäinen (24/7) kasvu on aivan liian vanhojen talojen rakenteille ja alueen asumisrauhalle. Tiedottamisesta ei käy ilmi, että kuljetus tapahtuisi vain päiväsaikaan, vaan on odotettavissa, että liikenne jatkuu 24/7 ja 24 h/vrk. Tällä hetkelläkin yöaikainen liikenne tietä pitkin on jo nyt suurta, ja nopeuksien vuoksi aiheuttaa tärinää taloissa ja meteliä sekä yörauhan häiriintymistä. Tiedon

mukaan tarkasteltavalla vaikutusalueella ei sijaitse Museoviraston ylläpitämään muinaismuistorekisteriin merkittyjä kohteita, mutta pitää ottaa huomioon, että jätettä kuljetetaan kaupunginmuseon suojelualueen läpi, eli Heinlammintietä pitkin. Tällä hetkellä asukkaiden huolenaiheena on jatkuva raskaan liikenteen kasvu, joka rasittaa vanhojen talojen kuntoa aiheuttaen jo nyt lisäkustannuksia talojen kunnossapidolle ja viihtyvyydelle. Talot ovat vanhoja ja niiden äänieristys ei täytä nykypäivän normeja, ja ulkopuolinen äänieristys on kaupunginmuseon ohjeistuksen mukaan kielletty, joten liikenteen kasvattaminen aiheuttaa kasvavaa meluhaittaa talojen asukkaille. Tielle ei myöskään voida tehdä minkäänlaisia ääntä eristäviä aitoja, vaan määritelty pensasaita on orapihlaja. Liikenteen kasvattamisen seurauksena on odotettavissa pientaloalueen asumismukavuuden ja viihtyvyyden lasku. Odotettavissa on tämän kulttuurihistoriallisesti arvokkaan yhtenäisen ja ainutlaatuisen pientaloalueen rapistuminen kunnostuksen ollessa hankalaa ja viihtyvyyden kadotessa. Asukkaat eivät suinkaan asetu kierrätyslaitosta vastaan, vaan vaativat ainoastaan, että liikenne kierrätyslaitokselle määritellään, ohjeistetaan ja valvotaan niin, ettei se lisää entisestään liikennettä Heinlammintielle välillä Lahdenkatu - Ilmarisentie. Koska kierrätyslaitokselle on olemassa hyvät yhteydet Holman kautta, on yhteiskuntavastuun nimissä vähintäänkin huolehdittava siitä, ettei hyvää tarkoittava kierrätyslaitos aiheuta rekkaliikenteellään lähialueen ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen huonontavia ilmiöitä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi läpiajokielloin, jolloin kaikki raskas liikenne käyttäisi sille tehtyä reittiä Holman tien kautta.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Hämeen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue antaa yhteysviranomaisen lausunnon arviointiohjelmasta. Siinä on YVA-lain 9 §:n mukaisesti tarvittaessa todettava, miltä osin arviointiohjelmaa on tarkistettava. Hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutukset tulee selvittää arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon mukaisesti.

Yhteysviranomaisen lausunnon valmistelussa on otettu huomioon arviointiohjelman kuulemisvaiheessa annetut lausunnot ja mielipiteet. ELY-keskus lähettää kopiot niistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Hämeen ELY-keskuksessa.

Hankekuvaus

Arviointiohjelmasta puuttuu varsinainen hankekuvaus. Hanketta on kyllä jossain määrin esitelty eri yhteyksissä, kuten kohdassa *Suunnittelun toiminnan aloittaminen*. Hankkeen kuvausta pitää kuitenkin täydentää. Hanke pitää kuvata niin selkeästi ja yksityiskohtaisesti, kuin tässä suun-

nitteluvaiheessa suinkin on mahdollista, jotta siitä aiheutuvat ympäristövaikutukset voidaan tunnistaa ja arvioida riittävästi.

YVA-asetuksen mukaan on arvioitava hankkeen suunnittelu-, rakentamis- ja käyttövaiheet mahdollinen purkaminen mukaan lukien. YVA-ohjelmassa on esitelty pääosin käyttövaihetta, joten sitä pitää täydentää ainakin rakennusvaiheen kuvauksella. Rakentamisvaiheesta pitää esittää mm. tarvittavan kallionlouhinnan ja murskauksen määrä ja ajallinen kesto sekä rakentamisvaiheen liikenne.

Kierrätyslaitoksen käyttövaiheen kuvausta pitää täydentää esittämällä toiminnan ja kuljetusliikenteen vuorokautiset, viikoittaiset ja vuotuiset toiminta-ajat.

Vastaanotettavien ja käsiteltävien materiaalien määrä ja laatu tulee kuvata tarkemmin. Erityisesti piha-alueella varastoitavien materiaalien määrät, varastointiajat ja sijoituspaikat sekä normaali- että poikkeustilanteissa (mm. seisokit) pitää kuvata esitettyä tarkemmin. Samoin tulee esittää tarkempi kuvaus prosessissa syntyvistä jätteistä: jätteen määrä, luokitus, soveltuvuus tavanomaisen tai ongelmajätteen kaatopaikalle, varastointi ja kuljetus. Arviointiohjelmasta puuttuu myös kuvaus siitä, kuinka kierrätyspolttoaineen kuljetus Kymijärven voimalaitokselle tapahtuu.

Arvioinnissa tulee olla myös kuvaus siitä, miltä alueelta käsiteltävä materiaali aiotaan kerätä.

Jätteen käsittelyprosessit on lähinnä lueteltu, joten niitä pitää tarkentaa. Arviointiselostuksessa on esitettävä tarkemmin pääprosessit ja niiden meluntorjunta, pölypäästöjen käsittely ja kohdepoistojen sijainti.

Toiminnan ja laitosalueen vesien johtamisesta ja käsittelystä on arviointiohjelman perusteella vaikea saada kokonaiskuvaa. Arviointiselostuksessa pitää selvittää tarkemmin, mikä osa pihasta viemäroidään, mistä hulevedet johdetaan suoraan ympäröiviin ojiin. Sisätiloista on tarpeen esittää laitteistojen, koneiden ja sisätilojen pesuvesien johtaminen ja käsittely. Prosesseista kerrotaan syntyvän vesien käsittelyn hienoainesta; myös prosessivesien mahdollinen johtaminen ja käsittely pitää kuvata. Myös vesien johtaminen poikkeus- ja onnettomuustilanteissa pitää kuvata.

Hankkeesta johtuvan liikenteen kuvaus kuuluu hankekuvaukseen. Tähän kuuluu paitsi toiminnan aikaisen myös rakentamisvaiheen liikenteen kuvaus. Arviointiohjelman liikenteen kuvausta koskevat kohdat ovat hajallaan eri luvuissa. Esimerkiksi luvun 8 kohdassa ”vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen” on asioita, jotka pitää esittää hankekuvauksessa. Hankkeesta johtuva Kymijärven voimalaitokselle menevän polttoaineliikenteen mahdollinen vähentyminen ja vaikutus kokonaisliikennemääriin

tulee myös mahdollisuuksien mukaan esittää.

Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin

Hankkeen liittymistä muihin hankkeisiin on kuvattu Hankkeen kytkeytyminen muihin suunnitelmiin -otsikon alla. Siinä on tuotu esiin mm. Lahden yleiskaava, Kymijärven voimalaitoksen KYVO2-laitoksen käyttöönotto, teollisuusalueen tiestön kehittäminen, Hämeen ympäristöstrategia ja alueellinen jätesuunnitelma sekä Lahti ympäristöosaamisen keskittymänä. Näistä vain KYVO2 on YVA-laissa tarkoitettu hankkeeseen liittyvä muu hanke, muut esiin tuodut seikat kuuluvat muiden otsikoiden alle. Lahden yleiskaavaa pitäisi esitellä tarkasteltaessa hankkeen suhdetta maankäyttösuunnitelmiin. Tieverkon kehittäminen puolestaan kuuluu hankekuvaukseen. Strategioiden ja vastaavien oikea paikka on kuvattaessa hankkeen suhdetta hankkeen kannalta olennaisiin luonnonvarojen käyttöä koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin. Hankkeeseen liittyviä muita hankkeita ovat paitsi KYVO2 myös alueella toimivat muut yritykset. Niitä puolestaan on lueteltu arvioitavia ympäristövaikutuksia koskevassa luvussa.

Asioiden sijoittamisella oikeiden otsikoiden alle on tärkeä merkitys hankkeen arvioinnissa. Selkeä rakenne tekee myös selostuksesta luetavamman ja ymmärrettävämmän.

Hankkeeseen liittyvät muut hankkeet pitää tunnistaa ja esitellä, jotta mm. havaitaan ja voidaan arvioida ja tuoda esiin hankkeiden mahdolliset yhteisvaikutukset tai seikkoja, jotka mahdollisesti vaikuttaisivat tavalla tai toisella hankkeen toteutumiseen. Yhteisvaikutuksia Ekopark Lahti -hankkeen kanssa voi olla KYVO2:lla ja lähialueen muilla yrityksillä. Hankkeen toteuttamismahdollisuuksiin vaikuttavia hankkeeseen liittyviä muita hankkeita voivat olla esimerkiksi muut vastaavat laitokset, jotka voivat vaikuttaa siten, että ne kilpailevat Ekopark Lahti -hankkeen kanssa samoista jätemääristä.

Hankkeeseen kannalta olennaiset luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskevat suunnitelmat ja ohjelmat pitää tuoda esiin, jotta voidaan todeta, kuinka hanke niitä toteuttaa tai on niiden kanssa ristiriidassa. YVA-ohjelmassa mainittujen lisäksi tarkasteluun pitää ottaa ilmasto- ja energiastrategia sekä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.

Hankkeen suhde maankäyttösuunnitelmiin pitää selvittää kootusti mm. sen vuoksi, että voidaan todeta, onko hanke olemassa olevien kaavojen mukainen tai edellyttäisikö se kaavamuutoksia tai kaavan laatimista. Tätä asiaa tarkastellaan seuraavassa kappaleessa.

Hankkeen suhde maankäyttösuunnitelmiin

Kierrätyslaitos ollaan sijoittamassa asemakaavan mukaiselle teollisuus-

alueelle (T). Jätteenkäsittelyalueille on olemassa asemakaavamerkintä-asetuksen mukaan myös oma merkintänsä: EJ Jätteenkäsittelyalue. Merkinällä osoitetaan jätteiden vastaanottoon ja käsittelyyn varatut alueet kuten kaatopaikat ja jätteen esikäsittelylaitokset. Tällaiselle alueelle voidaan sijoittaa myös sille soveltuvia jätteiden hyödyntämiseen liittyviä toimintoja. Lahden kaupungin teknisen ja ympäristötoimialan maankäyttö on lausunnossaan todennut, että maankäyttö- ja rakennuslain mukaan jätteenkäsittelytoimintaa ei voida osoittaa teollisuus- ja varastorakennusten alueelle ja että hanke tarvitsee asemakaavan muutoksen tai vähintään poikkeamisluvan kaavanmukaisesta käyttötarkoituksesta ja lisäksi myös rakennusluvan, koska kyseessä on rakennuksen käyttötarkoituksen muutos.

Arviointiselostuksessa tulee tarkentaa hankkeen suhdetta maankäyttösuunnitelmiin ja selvittää mahdollisten kaavamuutosten ja lupien tarve.

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset

Arviointiohjelmassa esitetyn täydennykseksi on todettava, että laitoksen piha-alueelle rakennettavat siilot tarvitsevat rakennusluvan. Kallionlouhintaan tarvitaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen maisematyöluupa. Lupaviranomainen on Lahden kaupunki.

Vaikutusalueen rajaus Ehdotus tarkasteltavan vaikutusalueen rajaukseksi on esitetty arviointiohjelman sivulla 25. Ao. kohdasta ei täysin selviä, millä perusteilla tehtyyn rajaukseen on päädytty. Vaikutusalue on määritelty liian suppeaksi, joskin ohjelmassa todetaan, että yksittäiset vaikutukset, etenkin liikennevaikutukset, voivat ulottua osittain myös alustavan vaikutusalueen ulkopuolelle. Hankkeen tarkasteltava vaikutusalue pitää selostusvaiheessa määritellä niin suureksi, ettei tarkasteltavan alueen ulkopuolella voida olettaa ilmenevän merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Ympäristön nykytilan kuvaus

Ympäristön nykytilan kuvausta tulee täydentää. Tarkentamistarve koskee erityisesti hankkeen vaikutusalueen asutusta (sijoittuminen, asukasmäärä, herkäät kohteet). Arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös suunnitteilla olevat lähialueen maankäytön muutokset siinä määrin kuin niistä on tietoa olemassa.

Ympäristön kuvaukseen tulee sisällyttää myös tiedot mm. vaikutusalueen nykyisestä ilmanlaadusta, melutilanteesta, liikenteestä ja maisemakuvasta. Kaiken kaikkiaan ympäristön nykytila on tarpeen esittää kaikista niistä tekijöistä, joihin hankkeella on vaikutuksia ja joita se arvioinnin mukaan tulee muuttamaan.

Ilmanlaadun nykytilan kuvauksessa ja Kymijärven voimalaitoksen päästöjä esitettäessä on käytetty vuoden 2009 tietoja. Tuoreemmat, vuoden 2010 tiedot, ovat todennäköisesti jo YVA-selostusvaiheessa käytettävissä.

Arvioitavat vaikutukset

Yleistä

Arviointiohjelmassa on esitetty, että arvioinnissa keskitytään merkittävimpiin vaikutuksiin, joina esitetään liikenteestä aiheutuvat vaikutukset (melu, päästöt ilmaan), mahdolliset pölypäästöt laitokselta ilmaan ja poikkeustilanteet. Arviointiohjelmassa ei esitetä, mihin nämä etukäteisvalinnat perustuvat. Luettelossa mainitut *poikkeustilanteet* eivät ole arvioitavia ympäristövaikutuksia, vaan ne kuuluvat hankekuvaukseen.

On järkevää keskittyä vaikutusten arvioinnissa merkittävimpiin vaikutuksiin, mutta muitakaan vaikutuksia ei saa jättää arvioimatta edes jollakin tasolla. Kaikki hankkeen mahdolliset vaikutukset on ensin tunnistettava ja arvioitava, jonka jälkeen on vasta mahdollista analysoida, mitkä niistä todennäköisesti ovat toiminnan keskeisiä ja merkittäviä ja mitkä vähemmän keskeisiä vaikutuksia. Tässä ovat tärkeänä tietolähteenä mm. hankealueen asukkailta saatavat tiedot.

Hankkeen yhteisvaikutuksia alueella olevien muiden hankkeiden kanssa on myös arvioitava. Hankkeeseen liittyvistä muista hankkeista KYVO2-laitos on yhteisvaikutusten arvioinnin kannalta merkittävin. Etenkin näiden kahden laitoksen toiminnasta ja liikenteestä aiheutuvat melu, tärinä ja muut yhteisvaikutukset on tärkeää arvioida.

Hankkeen ympäristövaikutukset tulee arvioida koko sen elinkaaren ajalta. Tällöin myös laitoksen rakennusvaiheen (mm. siilojen rakennustyöt, kalliolouhintaa ja murskaus) vaikutukset tulee arvioida.

Arviointiohjelman luku 8, jossa on esitetty arvioitavat ympäristövaikutukset ja käytettävät menetelmät, on sekavasti ja vaikeaselkoisesti jaennetty ja kirjoitettu. Tämä johtuu osittain siitä, että luvun jäsentely ei vastaa YVA-lain 2 §:ssä lueteltuja arvioitavia ympäristövaikutuksia. Se myös sisältää asioita, jotka kuuluisivat muualle kuin ympäristövaikutuksia koskevaan kohtaan. Esimerkiksi kohta *"Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen"* kuuluisi sisältönsä puolesta hankekuvaukseen. Kohtiin *"Vaikutukset tuotanto-, palvelu- ja elinkeinotoiminta-alueisiin"* ja *"Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja elinkeinotoimintaan"* sisältyy pääosin asioita, jotka kuuluisivat kohtaan, jossa käsitellään hankkeen liittymistä muihin hankkeisiin. *"Vaikutukset maa- ja metsätalouteen"* kuuluisi luonnonvarojen hyödyntämistä koskevaan lukuun, johon kohdistuvia myönteisiä tai kielteisiä vaikutuksia hankkeella ei tunnistettu juuri olevan, vaikka hankkeessa on kyse materiaalien kierrätyksestä. Ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset on esitetty sekavasti eri asiakokonaisuuksina osin tämän otsikon olla, osin muissa kohdissa. Arviointiselostuksessa vaikutusten arviointiin kuuluvat seikat pitää esittää selkeästi ja loogisesti.

Yhteysviranomaisen esittää lausunnossaan jäljempänä täydennyksiä arviointiohjelmassa keskeisinä pidettyihin vaikutuksiin ja niiden selvittämiseen.

Maisemakuva ja kulttuuriperintö

Hankkeessa on tarkoitus tehdä maisemaan ja kaupunkikuvaan vaikuttavia toimenpiteitä, kuten louhia kalliota, rakentaa piha-alueelle varastosiiloja ja toteuttaa ulkovarastointia. Tästä syystä myös toiminnan vaikutukset maisemaan ja kaupunkikuvaan tulee arvioida.

Liikenne

Liikenteen ympäristövaikutuksina arviointiohjelmassa on tunnistettu melu, rekkaliikenteen aiheuttamat hiukkaspäästöt ja liikenneturvallisuuteen liittyvät kysymykset. Tarkasteltaviin vaikutuksiin tulee lisätä myös liikenteen aiheuttama tärinä. Hankkeesta aiheutuvan liikenteen kuvaus ei kuulu liikenteen ympäristövaikutusten arvioinnin yhteyteen, vaan hankekuvaukseen.

Päästöt ilmaan

Merkittävimmiksi ilman laatuun vaikuttaviksi päästöiksi YVA-ohjelmassa on esitetty rekkaliikenteen aiheuttamat hiukkaspäästöt. Liikenteen aiheuttamat päästöt on tarkoitus arvioida laskennallisesti. Myös yhteisvaikutukset KYVO2:n liikenteen kanssa pitää arvioida. Toiminnan pölypäästöjen määrän arvioinnissa on tarkoitus hyödyntää Kuusakoski Oy:n Espoon laitoksella tehtyjen mittausten tuloksia. Mikäli Kuusakoski Oy:n Espoon laitoksen toiminta poikkeaa Lahteen suunnitellusta laitoksesta laadultaan, kapasiteetiltaan tai teknisiltä ratkaisuiltaan, tulosten hyödyntämisessä pitää ottaa huomioon nämä poikkeamat. Mittaustulosten pohjalta on esitetty arvioitavaksi suodattimen jälkeen ilmaan pääsevien hiukkasten aiheuttama pitoisuuden nousu.

Paitsi päästöjen määrä myös niiden leviäminen ja vaikutukset ympäristössä tulee arvioida. Myös mahdollisten poikkeustilanteiden aiheuttamien päästöjen leviäminen ja vaikutukset tulee selvittää. Arviointiohjelmasta ei selviä, onko pölypäästöjen leviämistä tarkoitus selvittää matemaattisella mallintamisella. Lähtökohtaisesti näin pitää tehdä, ellei voida osoittaa, että liikenteestä ja laitoksen toiminnasta aiheutuvat pölypäästöt ovat vähäisiä.

Hankkeen ja siitä johtuvan liikenteen aiheuttamia lisäyksiä alueen ilmanlaatuun pitää verrata alueen ilmanlaadun nykytilaan.

Melu

Arviointiohjelmasta ei selviä, aiotaanko laitoksesta ja siitä johtuvasta liikenteestä johtuva melu ja melun yhteisvaikutukset KYVO2:n kanssa selvittää mallintamalla. Lähtökohtaisesti näin pitää tehdä, ellei voida osoittaa, että jo tehdyt melumallinnukset kattavat arvioitavana olevan toiminnan ja sen yhteisvaikutukset KYVO2:n kanssa.

Hankkeen meluvaikutuksia aiottaneen verrata melutasosta annettuihin

ohjearvoihin. On kuitenkin huomattava, että myös ohjearvoja alemmat melutasot voivat aiheuttaa merkittäviä viihtyisyyshaittoja. Näiden tilanteiden selvittämiseksi arvioinnissa pitää selvittää ja ottaa huomioon jäljempänä mainittuja seikkoja.

Meluvaikutusten arvioinnissa pitää ottaa huomioon paitsi rekkojen ja koneiden käyntiäänet piha-alueilla myös erilaiset mm. peruutusten ja lastausten yhteydessä käytettävät varoitusäänet. Näillä on merkitystä etenkin siinä tapauksessa, että toimintaa harjoitetaan ilta- ja yöaikaan tai viikonloppuisin.

Piha-alueen kallioperän louhinnasta aiheutuva melu tulee myös selvittää ja arvioida sen vaikutukset lähimmissä häiriintyvissä kohteissa (oppilaitos, asutus). Rakentamisen meluhaittaa tulee arvioida laskennallisten keskiäänitasojen lisäksi myös maksimimelutapahtumina lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. On huomattava, että jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- tai laskentatulokseen pitää lisätä 5 dB ennen sen vertaamista ohjearvoihin.

Meluvaikutusten arvioinnissa on otettava myös huomioon, että laitoksen itä- ja pohjoispuolella on virkistysalueita, joissa ei saisi ylittää virkistysalueille annettuja melutasonormeja. Asukasmielipiteissä on tuotu esiin, että murskaustoiminnasta aiheutuva melu voisi johtua savi- ja kallioperäisessä maastossa asuintalojen rakenteisiin. Myös tämä seikka pitää ottaa arvioinnissa huomioon.

Tärinä

Arviointiohjelmassa on todettu, että toiminnasta ei aiheudu merkittävästi tärinää. Rakentamisen tai liikenteen mahdollisesti aiheuttamaa tärinää ei ole mainittu. Tärinää voi aiheutua mm. rakennusvaiheen louhinnasta, räjäytyksistä ja murskauksesta sekä rakentamisen ja toiminnan aikaisesta liikenteestä. Tärinävaikutukset sille mahdollisesti altistuvissa kohteissa tulee arvioida asianmukaisesti. Liikenteen tärinän selvittämisestä on olemassa VTT:n suositus (Talja, A. 2002. Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta. VTT tiedotteita 2278. Espoo).

Maaperä ja pohjavedet

Laitoksen normaalitoiminnalla ei nähdä olevan suoria vaikutuksia maaperään ja pohjavesiin. Arvioinnissa on kuitenkin esitettävä ainakin onnettomuus- ja tulipalotilanteiden (esim. sammutusvedet) mahdolliset vaikutukset maaperään ja pohjaveteen.

Pintavedet

Arviointiselostuksessa on selvittettävä viemäröityjen ja viemäröimättömien hulevesien mahdolliset vaikutukset pintavesiin (Joutjokeen ja Vesijärveen) sekä normaali- että poikkeustilanteissa. Vähintäänkin arviointiohjelman toteutus siitä, että toiminnasta ei onnettomuus- ja poikkeustilanteissa muodostu hulevesiä lainkaan, kaipaa selvennystä ja perusteluja.

Vaikutukset rakennuksiin Arviointiohjelmasta puuttuu esitys siitä, kuinka arvioidaan mahdolliset vaikutukset rakennuksiin. Vaikutuksia rakennuksiin voi syntyä ainakin liikenteen, räjäytysten ja murskauksen aiheuttamasta tärinästä, ja ne pitää arvioida.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia on arviointiohjelmassa käsitelty selvästi eri kohdissa. Ne pitää esittää selkeästi ja kootusti, kuten lausunnossa on aiemmin todettu. Tässä hankkeessa ainakin toiminnasta, liikenteestä ja rakennusvaiheesta aiheutuva melu, pöly ja tärinä voivat aiheuttaa suoria ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia. Perusaineistoa ihmiselle aiheutuvien vaikutusten arviointiin saa melu-, pöly- ja tärinävaikutusten arviointituloksista, joiden tueksi saa tietoa myös arviointiohjelmasta annetuista lausunnoista ja mielipiteistä. Hankkeella voi olla vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen myös muilla tavoin, esimerkiksi liikenneturvallisuuteen tai ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksiin.

Kohdassa 8.5.1, *Vaikutukset terveyteen*, on maininta jätteiden muodostumisen arvioimisesta. Jätteiden muodostuminen ei kuitenkaan kuulu tähän yhteyteen, vaan hankekuvaukseen.

Ympäristöonnettomuudet ja niiden seuraukset

Arviointiohjelmassa on todettu toiminnan ympäristöriskien liittyvän häiriö- ja onnettomuustilanteisiin, kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin. Arviointiselostukseen tätä lukua pitää täydentää. Poikkeuksellisia ympäristövaikutuksia voivat aiheuttaa esimerkiksi suodatinlaitteiston häiriöt sekä toiminnan seisokit. Eri poikkeus- ja onnettomuustilanteiden mahdolliset seuraukset ja vaikutukset pitää esittää arviointiselostuksessa.

Haitallisten ympäristövaikutusten ehkäiseminen ja rajoittaminen

Arviointiohjelmassa todetaan, että etenkin melun- ja pölyntorjunnasta ja tulipaloriskien hallinnasta tullaan ehdottamaan toimia, joilla haitallisia ympäristövaikutuksia pyritään ehkäisemään ja rajoittamaan. Niiden lisäksi on tarkasteltava ainakin liikenteen haittojen vähentämistä.

Arviointiohjelmassa on esitetty, että hankkeen liikenne kulkisi Holman-Kymijärven maantieltä Kytölänkadulle, Voimakadulle ja Norokadulle. Arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä on tuotu kuitenkin esiin huoli siitä, että etenkin kaupunkikeskustasta ja etelästä tuleva liikenne kulkisi asuntokatujen kautta. Arviointiselostuksessa tulee esittää, kuinka liikennöinti asuntokatujen kautta aiotaan estää. Kaiken kaikkiaan lisääntyvästä liikenteestä johtuvien haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot ja vaihtoehdot on kuvattava yksityiskohtaisesti ja liikenteen haittojen vähentämisestä on tehtävä ehdotus.

Aineisto ja menetelmät Arviointiohjelmassa on esitetty yleispiirteisesti keskeiset käytettävät aineistot ja menetelmät. Arviointiselostuksessa pitää esittää tarkistettuina tiedot arvioinnissa käytetyistä keskeistä aineistosta sekä aineiston hankinnassa ja arvioinnissa käytetyistä menetelmistä ja niihin sisältyvistä oletuksista. Samoin pitää esittää selvitys käytettyjen tietojen mahdollisista puutteista ja keskeisistä epävarmuustekijöistä. Mahdollisista mallinuksista pitää esittää selkeästi niissä käytetyt lähtötiedot ja oletukset.

Lähdeluettelon verkkodokumenttien [www-osoitteet](#) pitää esittää asianomaisen [www-sivun tarkkuudella](#) sivun selkokiehisellä osoitteella. Verkkodokumenttien kohdalla tulee myös olla merkintä siitä, milloin ne on luettu.

Suunnitelma tiedottamisesta ja osallistumisesta

Suunnitelma tiedottamisen ja osallistumisen järjestämisestä on asianmukainen. Selostukseen se pitää tarvittaessa päivittää.

Lausunnon nähtävillä olo

ELY-keskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnon antajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto tulee nähtäville myös ELY-keskuksen verkkopalveluun osoitteeseen www.ely-keskus.fi/hame/yva > Vireillä olevat YVA-hankkeet.

Johtaja

Harri Kallio

Yksikön päällikkö

Riitta Turunen

Liite

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Tiedoksi

Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät
Suomen ympäristökeskus (ja 2 kpl arviointiohjelmaa)

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksun määräytyminen

Maksu määräytyy valtioneuvoston asetuksessa (1097/2009) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2010 olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus). Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ELY-keskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjistä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimustajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hämeen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen postiosoite on PL 29, 15141 Lahti ja käyntiosoite Kirkkokatu 12, Lahti, tai PL 131, 13101 Hämeenlinna ja käyntiosoite Birger Jaarlin katu 15, Hämeenlinna. Sähköposti toimitetaan osoitteeseen kirjaamo.hame@ely-keskus.fi.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Laki valtion maksuperustelain muuttamisesta (961/1998)

Valtioneuvoston asetus (1097/2009) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2010

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)